GENERALINIO ADVOKATO
L. A. GEELHOED IŠVADA,
pateikta 2004 m. spalio 14 d. [1]

I — Įžanga

1. Šioje byloje Graikijos Respublika prašo panaikinti 2002 m. lapkričio 5 d. Komisijos sprendimą 2002/881/EB dėl Bendrijos atsisakymo Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) Garantijų skyriaus lėšomis finansuoti kai kurias valstybių narių patirtas išlaidas [2]. Šis ieškinys susijęs su Komisijos atsisakymu kompensuoti iš viso 36 761 035,91 euro sumą Graikijos Respublikai.

II — Teisės aktai

2. Bendros žemės ūkio politikos finansavimą ir EŽŪOGF sąskaitų patvirtinimą reglamentuojantys teisės aktai jau buvo išsamiai nagrinėti įvairiuose sprendimuose ir išvadose. Dėl išsamios šių teisės aktų apžvalgos nurodytina 2004 m. sausio 22 d. generalinio advokato F. G. Jacobs išvada ir sprendimas *Vokietija prieš Komisiją* [3].

III — Faktai

3. Sprendimu 2002/881 Komisija atsisakė EŽŪOGF lėšomis finansuoti tam tikras valstybių narių išlaidas. Iš Sprendimo 2002/881 ir jo priedų aišku, kad buvo nefinansuotos šios Graikijos Respublikos išlaidos:

— su vaisių ir daržovių sektoriumi susiję 2 438 896,91 euro už 1997–2001 finansinius metus,

1 — Originalo kalba: olandų.

2 — OL L 306, p. 26.

3 — Išvados, pateiktos byloje *Graikija prieš Komisiją* (kurioje 2004 m. rugsėjo 9 d. priimtas Sprendimas C-332/01, Rink. p. I-7699) 4–9 ir 18–22 punktai bei 2004 m. kovo 4 d. Sprendimas *Vokietija prieš Komisiją* (C-344/01, Rink. p. I-2081, 2–14 punktai).

— su priemoka už galvijus susiję 11 352 868 eurai už 1999–2001 finansinius metus,

— su priemoka už galvijus susiję 22 969 271 euras už 1998–1999 finansinius metus.

4. Ieškiniu, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2003 m. sausio 3 d., pagal EB 230 straipsnio pirmąją dalį Graikijos Respublika prašo Teisingumo Teismo panaikinti arba pakeisti tą ginčijamo sprendimo dalį, kuria nustatomos pagalbos vaisių ir daržovių sektoriui korekcijos bei priemokų už galvijus fiksuoto dydžio korekcijos.

IV — Pagalba vaisių ir daržovių sektoriui

A — *Faktai ir ikiteisminė procedūra*

5. 1999 m. vasario 23–26 d. ir 1999 m. kovo 22–24 d. Graikijoje atlikdama patikrinimus Komisija konstatavo aplaidumą ir rimtas spragas administruojant ir kontroliuojant pagalbą citrusų vaisių sektoriui, ypač šiais aspektais:

— gamintojų organizacijos išskaičiuoja 3 % nuo tam tikros pagalbos,

— turintiems teisę į pagalbą ji išmokama čekiais,

— gamintojų organizacija „Dalamanares" savo nariams nepervedė pagalbos už 1997–1998 metus,

— tam tikri citrusų vaisiai nepakankamai kontroliuojami juos pristatant,

— dokumentai apie pristatytus prekių kiekius, vadinamieji „svėrimo lapeliai", neišsaugomi.

6. 2001 m. spalio 24 d. laišku Komisijos tarnybos oficialiai informavo Graikijos valdžios institucijas apie ketinimą taikyti:

a) 3 % dydžio finansinę korekciją pagalbai apelsinų perdirbimui 1997–2000 ūkiniais metais dėl to, kad iš pagalbos sumos, skirtos išmokėti turintiems teisę į tokią pagalbą, buvo išskaičiuoti 3 %;

b) 2 % dydžio finansinę korekciją Graikijos Respublikos paraiškoms 1997–1999 ūkiniams metams dėl to, kad Graikijos atlikti patikrinimai buvo nepakankami.

7. 2001 m. gruodžio 18 d. laišku Graikijos valdžios institucijos perdavė bylą taikinimo institucijai.

8. 2002 m. balandžio 17 d. galutinėje ataskaitoje taikinimo institucija nusprendė, kad šalių negalima sutaikinti per nustatytą terminą.

3 % išskaitymas

9. Graikijos vyriausybė prašo panaikinti tą Sprendimo 2002/881 dalį, kuria atsisakoma EŽŪOGF lėšomis finansuoti 1 815 511,16 euro sumą. Ši suma atitinka pagalbos apelsinų perdirbimui laikotarpiu nuo 1997 m. rugsėjo 1 d. iki 2000 m. gruodžio 31 d. 3 % dydžio korekciją. Iš suvestinės ataskaitos aišku, jog Komisija taikė šią korekciją dėl to, kad Graikijos vyriausybė iki 2001 m. sausio 1 d. toleravo iš pagalbos gamintojų organizacijų išskaičiuojamas 3 % dydžio draudimo įmokas.

10. Graikijos vyriausybė pateikia šiuos pagrindinius argumentus. Pirma, ji tvirtina, kad 3 % išskaitymas iš pagalbos susijęs tik su atskirais atvejais ir tik todėl, kad tam tikros vietos mokesčių institucijos blogai išaiškino direktyvą. Antra, ji ėmėsi įvairių priemonių, kad informuotų suinteresuotuosius asmenis apie šio išskaitymo draudimą.

11. Papildomai Graikijos vyriausybė priduria, kad laikotarpis, kuriam taikoma korekcija, turi pasibaigti 1999 m. kovo mėn., nes Komisija nepateikė įrodymų dėl vėlesnio laikotarpio.

B — *Vertinimas*

12. Manau, kad šie Graikijos vyriausybės argumentai yra nesvarbūs.

13. Graikijos vyriausybė neginčijo, kad tam tikros gamintojų organizacijos iš pagalbos išskaičiuoja 3 % dydžio draudimo įmokas. Toks išskaičiavimas prieštarauja Reglamento (EB) Nr. 1169/97 [4] 15 straipsnio 2 daliai. Tačiau ji nesutinka su tuo, kad ši praktika buvo visuotinai paplitusi. Vis dėlto, kaip teisingai pažymėjo Komisija, visuotinai taikomos priemonės, kurių Graikijos valdžios institucijos ėmėsi šio išskaičiavimo atžvilgiu, atskleidžia, kad praktika buvo paplitusi plačiau. Jei tai būtų tik pavienis atvejis, Graikijos vyriausybė būtų galėjusi paprasčiausiai imtis veiksmų prieš atitinkamas vietos mokesčių institucijas. Be to, ji nepateikia faktų, kurie įrodytų priešingai. Iš minėtų bendro pobūdžio priemonių nematyti, kad ji iš tiesų nutraukė minėtą išskaičiavimo praktiką ar kad išskaičiuotos sumos būtų buvusios grąžintos.

4 — 1997 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 2202/96, kuriuo nustatoma pagalbos tam tikriems citrusų vaisių augintojams sistema, taikymo taisyklės (OL L 169, p. 15).

14. Kalbant apie Graikijos vyriausybės argumentą, kad ji nutraukė jai inkriminuojamą praktiką 1999 m. kovo mėn. pabaigoje, reikia pažymėti, kad suvestinės ataskaitos duomenimis, 2000 m. kovo mėn. Audito rūmų atliktame patikrinime nurodoma priešingai.

15. Taigi manau, kad ieškovė neįrodė, jog Komisija klaidingai taikė nagrinėjamas Bendrijos nuostatas, nustatydama 3 % dydžio pagalbos korekciją vaisių ir daržovių sektoriui.

2 % išskaitymas

16. Graikijos vyriausybė prašo panaikinti tą Sprendimo 2002/881 dalį, kuria atsisakoma EŽŪOGF lėšomis finansuoti 623 385,75 euro sumą. Ši suma atitinka pagalbos, išmokėtos už 1997–1998 ir 1998–1999 ūkinius metus, fiksuoto 2 % dydžio korekciją.

17. Graikijos vyriausybė remiasi tokiais pagrindiniais argumentais. Pirma, ji tvirtina, kad pagalbos išmokėjimas čekiais nekelia jokio tiesioginių ar netiesioginių EŽŪOGF

finansinių nuostolių pavojaus. Ji remiasi Reglamento (EB) Nr. 1663/95 [5] priedu, kuriame numatyta galimybė mokėti čekiais. Antra, pagalbos neišmokėjimas neturi didelės reikšmės, nes neišmokėta tik keturiems gamintojams. Trečia, Graikijos vyriausybė stebisi tuo, kad Komisijos sprendimas dėl korekcijos visų pirma grindžiamas prielaida dėl netinkamo siuntų priėmimo. Galiausiai Graikijos vyriausybė pabrėžia, kad pagal Bendrijos nuostatas nėra privaloma išsaugoti svėrimo lapelių.

20. Kaip pabrėžia Komisija, Reglamento Nr. 1169/97 15 straipsnio 2 dalies tikslas — užtikrinti, kad pagalbos suma, kurią jos gavėjas turi teisę gauti, būtų jam iš tikrųjų išmokėta. Šios nuostatos turi būti laikomasi pažodžiui, nes ja siekiama užkirsti kelią sukčiavimui ir neteisėtam pagalbos panaudojimui. Taigi šios nuostatos pažeidimo negalima pateisinti galimu šio pažeidimo mastu. Todėl šiuos kaltinimus reikia atmesti.

21. Tačiau manau, kad trečiasis ir ketvirtasis kaltinimai yra labiau pagrįsti.

C – *Vertinimas*

18. Mano nuomone, du pirmieji Graikijos vyriausybės kaltinimai yra nesvarbūs.

22. Trečiuoju kaltinimu Graikijos vyriausybė iš esmės iškelia klausimą, ar remdamasi keliais atskirais atvejais Komisija gali daryti išvadą, kad kontrolės sistema yra nepatikima ir neveiksminga.

19. Ieškovė neginčija pačių Komisijos išvadų dėl mokėjimo čekiais arba dėl to, kad pagalba už 1997–1998 ūkinius metus nebuvo išmokėta visiems *Dalamanares* gamintojų asociacijos nariams.

23. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, kai Komisija atsisako EŽŪOGF lėšomis kompensuoti tam tikras išlaidas dėl to, kad valstybė narė pažeidė Bendrijos nuostatas, ji turi įrodyti šiuos pažeidimus [6]. Kitaip tariant, Komisija privalo pagrįsti

5 — 1995 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias taisykles dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 729/70 apibrėžtos EŽŪOGF Garantijų skyriaus sąskaitų patvirtinimo tvarkos taikymo (OL L 158, p. 6).

6 — Žr. būtent 1991 m. vasario 19 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-281/89, Rink. p. I-347, 19 punktas); 1993 m. spalio 6 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-55/91, Rink. p. I-4813, 13 punktas) ir 1999 m. spalio 28 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-253/97, Rink. p. I-7529, 6 punktas).

sprendimą, kuriame ji konstatuoja, kad atitinkama valstybė narė neįgyvendino ar netinkamai įgyvendino kontrolės sistemą [7].

24. Komisija turi ne išsamiai įrodyti, kad nacionalinių institucijų atlikti patikrinimai buvo nepakankami ar kad jų pateikti skaičiai – neteisingi, bet pateikti įrodymų, sukeliančių pakankamai rimtų ir pagrįstų abejonių dėl šių patikrinimų ar skaičiavimų [8].

25. Po to ši valstybė narė turi įrodyti, kad įvykdytos visos sąlygos gauti finansavimą, kurį Komisija atsisakė skirti [9]. Kitaip tariant, atitinkama valstybė narė negali paneigti Komisijos išvadų, savo teiginių nepagrįsdama patikimos ir veiksmingos kontrolės sistemos buvimo įrodymais. Jeigu jai nepavyksta įrodyti, kad Komisijos išvados yra neteisingos, šios išvados laikomos įrodymais, sukeliančiais rimtų abejonių dėl priežiūros ir kontrolės priemonių visumos adekvatumo ir veiksmingumo [10].

26. Šį Komisijos įrodinėjimo naštos palengvinimą paaiškina aplinkybė, kad būtent valstybei narei lengviausia surinkti ir patikrinti EŽŪOGF sąskaitų patvirtinimui reikalingus duomenis, todėl ji ir turi pateikti kuo detalesnius ir išsamesnius įrodymus apie šių patikrinimų ar skaičiavimų tikrumą ir prireikus – apie Komisijos teiginių netikslumą [11].

27. Kaip matyti iš minėtos Teisingumo Teismo praktikos, Komisija neprivalo pateikti išsamių įrodymų dėl pažeidimų buvimo tikėtinumo. Tačiau ji turi pateikti sutampančius faktus, kurie sukeltų rimtų ir pagrįstų

7 — Žr. būtent 1990 m. birželio 12 d. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją* (C-8/88, Rink. p. I-2321, 23 punktas); 2001 m. kovo 6 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (C-278/98, Rink. p. I-1501, 39 punktas) ir 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (C-349/97, Rink. p. I-3851, 46 punktas).

8 — Žr. būtent 1993 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (C-48/91, Rink. p. I-5611, 17 punktas); 1999 m. sausio 21 d. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją* (C-54/95, Rink. p. I-35, 35 punktas); 1999 m. balandžio 22 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (C-28/94, Rink. p. I-1973, 40 punktas); 2001 m. kovo 6 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (minėtas 7 išnašoje, 40 punktas); 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimą *Belgija prieš Komisiją* (C-263/98, Rink. p. I-6063, 36 punktas) ir 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (minėtas 7 išnašoje, 47 punktas).

9 — Žr. būtent 1988 m. kovo 24 d. Sprendimą *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją* (347/85, Rink. p. 1749, 14 punktas); 1993 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (minėtas 8 išnašoje, 16 punktas) ir sprendimą *Belgija prieš Komisiją* (minėtas 8 išnašoje, 36 punktas).

10 — Žr. sprendimus *Italija prieš Komisiją* (minėtas 6 išnašoje, 7 punktas) ir *Ispanija prieš Komisiją* (minėtas 7 išnašoje, 48 punktas).

11 — Žr. būtent 1993 m. lapkričio 10 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (minėtas 8 išnašoje, 17 punktas); 1999 m. sausio 21 d. Sprendimą *Vokietija prieš Komisiją* (minėtas 8 išnašoje, 35 punktas); 1999 m. kovo 18 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-59/97, Rink. p. I-1683, 55 punktas); 2001 m. kovo 6 d. Sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (minėtas 7 išnašoje, 41 punktas); sprendimą *Belgija prieš Komisiją* (minėtas 8 išnašoje, 37 punktas); 2002 m. sausio 24 d. Sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją* (C-118/99, Rink. p. I-747, 37 punktas) ir sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (minėtas 7 išnašoje, 49 punktas).

abejonių dėl šių patikrinimų. Šie faktai turėtų būti tarpusavyje susiję taip, kad pažeidimų buvimas būtų tikėtinas.

28. Jei Komisija gali pateikti faktų, patvirtinančių sistemingą aplaidumą atliekant EŽŪOGF finansuojamų priemonių patikrinimus, valstybė narė turi įrodyti, kad Komisijos teiginiai yra klaidingi.

29. Šioje byloje tokiais faktais Komisija pagrindė įrodymus, sukeliančius rimtų ir pagrįstų abejonių dėl patikrinimų. Pirma, per atitinkamus ūkinius metus atsisakyta priimti tik dvi vaisių siuntas (antrą kartą – dalyvaujant dviem Komisijos auditoriams). Antra, atliekant patikrinimą vietoje, Graikijos vyriausybės atstovai informavo Komisijos auditorius, kad buvo leidžiama 5% dydžio sutraiškytų ir 1% dydžio sugedusių vaisių paklaida.

30. Iš šių faktų negalima daryti išvados, kad atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimai nebuvo nuodugnūs ir išsamūs. Joks faktas neįrodo, kad buvo padaryta pažeidimų. Kitaip tariant, keli faktai, net ir nagrinėjami atskirai, neįtikina, kad EŽŪOGF lėšomis finansuojamų priemonių patikrinimų trūkumai yra sisteminiai. Šiuo atveju valstybė narė, t. y. Graikijos vyriausybė, neprivalo įrodyti, kad Komisijos teiginiai yra klaidingi.

31. Komisija išsamiau nepagrindė, kodėl, pasak jos, yra labai neįtikėtina, kad buvo atsisakyta praleisti tik dvi siuntas. Ji nepateikia jokio kito argumento, kad pagrįstų savo prielaidas dėl pažeidimų.

32. Taigi Komisija neįvykdė savo pareigos įrodyti, kodėl jai kyla rimtų ir pagrįstų abejonių dėl minėtų patikrinimų; taip ji nesilaikė EŽŪOGF sąskaitų patvirtinimo srityje galiojančių įrodinėjimo taisyklių.

33. Ketvirtasis Graikijos vyriausybės kaltinimas yra susijęs su pareiga išsaugoti svėrimo lapelius.

34. Iš suvestinės ataskaitos ir Komisijos tripliko aišku, kad dauguma perdirbėjų neišsaugojo svėrimo lapelių už 1997–1998 ūkinius metus. Pasak Komisijos tarnybų, šis dokumentas pagerina pateikto kiekio patik-

rinimus. Komisija teigia, kad atsižvelgiant į abejones šiuo klausimu, svėrimo lapeliai galėjo naudingai padėti tikrinant patikrinimų patikimumą.

35. Vien tai, kad konkretus dokumentas galėjo supaprastinti atliktų patikrinimų vertinimą, nedaro šio dokumento privalomo. Jokie Bendrijos ar nacionalinės teisės aktai nenustato aiškaus įpareigojimo išsaugoti svėrimo lapelius. Be to, Komisija nenurodė Bendrijos nuostatų, iš kurių toks įpareigojimas galėtų būti netiesiogiai kildinamas. Taigi Komisija negali teigti, kad šiuos lapelius buvo privaloma išsaugoti. Todėl iš šio tariamo įpareigojimo nesilaikymo negalima daryti išvados dėl atliktų patikrinimų adekvatumo.

36. Be to, Komisija neįrodė, kad svėrimo lapelius buvo būtina išsaugoti tam, kad būtų galima patikrinti pristatytų vaisių kiekį. Ji nepaaiškina šių lapelių pridėtinės vertės atsižvelgiant į pristatymo dokumentus, kurie turi būti parengti pagal Reglamento Nr. 1169/97 10 straipsnio 2 dalį ir 18 straipsnio 3 dalies a punktą, be kita ko, juose nurodant pristatytų prekių siuntų neto ir bruto masę.

37. Taigi manau, kad šis Graikijos vyriausybės pateiktas argumentas taip pat yra pagrįstas.

38. Suvestinės ataskaitos duomenimis, 2% paraiškų dėl finansavimo Bendrijos lėšomis buvo atmesta todėl, kad vykdydama patikrinimus Graikijos vyriausybė padarė pažeidimų. Kadangi šių trūkumų nebuvo galima konstatuoti pirmiau minėtais dviem punktais, dėl nepakankamo motyvavimo turi būti panaikinta ta Sprendimo 2002/881 dalis, kuria atsisakoma Bendrijos lėšomis finansuoti 2% paraiškų už 1997–1999 metus.

V — Priemokų už galvijus sistema

A — *Faktai ir ikiteisminė procedūra*

39. 2000 m. balandžio 10–14 d. Graikijoje atlikdama patikrinimą Komisija konstatavo šiuos rimtus priemokų už galvijus administravimo ir kontrolės sistemos pažeidimus:

— departamentų valdžios institucijos buvo nepakankamai informuotos apie inte-

gruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) taisyklių pakeitimus,

— duomenų bazė nebuvo baigta rengti ir neveikė [12],

— gyvulių bandų registrai buvo nepakankami,

— daug jaunų gyvulių nebuvo žymimi ir jų gimimas nebuvo registruojamas,

— gyvulių pasai nebuvo išduodami.

— tas pats pareigūnas buvo atsakingas už paraiškų pagalbai gauti administravimą, vykdė pareiškėjų, kurie turėjo būti tikrinami vietoje, atranką ir atlikinėjo šiuos patikrinimus,

— skirtingos tarnybos nepakankamai bendradarbiavo,

— kooperatyvai nebuvo tikrinami,

— rizika nebuvo tinkamai vertinama,

— su patikrinimais ir sankcijomis susiję statistiniai duomenys buvo neteisingi ir neatitiko atliekant patikrinimus iš prefektūrų gautų skaičių.

40. Atlikdamos antrą patikrinimą Komisijos tarnybos nustatė šiuos pažeidimus:

41. Graikijos vyriausybė prašo panaikinti tą Sprendimo 2002/881 dalį, kuria atsisakoma EŽŪOGF lėšomis finansuoti 11 352 868 eurų sumą. Ši suma atitinka sumos, paprašytos kaip priemokų už karves žindenes, specialių priemokų už galvijus patinus ir priemokų pratęsimo 1998 ir 1999 metams, fiksuotą 10 % dydžio korekciją. Iš suvestinės ataskai-

12 — Nebuvo vykdomas kryžminis galvijų identifikavimo numerių elektroninis patikrinimas.

tos aišku, kad Komisija nustatė šias korekcijas dėl to, kad aptiko daug priemokų už galvijus administravimo ir kontrolės sistemos pažeidimų. Graikijos vyriausybės kaltinimus dėl fiksuotos 10 % dydžio korekcijos sudaro trys dalys.

Argumentai dėl pirmos dalies

42. Graikijos Respublika pateikia šiuos pagrindinius argumentus. Pirma, Graikijos vyriausybė išvardija įvairias priemones, kurių ji ėmėsi tam, kad galėtų informuoti suinteresuotuosius asmenis apie įgyvendinimo nuostatas. Antra, nėra abejonių, kad duomenų bazė nebuvo naudojama, todėl nors kryžminis galvijų identifikavimo numerių elektroninis patikrinimas nebuvo atliktas, ranka rašytuose valdų registruose yra duomenų, būtinų užregistruoti galvijus duomenų bazėje. Šie registrai yra tvarkomi pagal Direktyvą 92/102/EEB [13]. Trečia, nepažymėtų jaunų gyvulių procentas nesiekia 5 %. Galiausiai, net jei pasai yra užpildyti ranka, jie vis tiek yra oficialūs dokumentai, kuriuose yra visa Reglamento (EB) Nr. 2629/97 [14] reikalaujama informacija.

43. Prie šių argumentų Graikijos vyriausybė priduria, kad, be abejonės, Bendrijos reglamentai nustato, jog iki 1997 m. sausio 1 d. būtina įgyvendinti IAKS ir galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą, bet tai nekeičia to, kad jų realų taikymą, jų bendrą plėtrą ir veikimą apsunkina ypatinga Graikijos situacija, t. y. kad ji yra kalnuota šalis ir valstiečiai gyvena toli nuo miestų, todėl reikia daugiau laiko naminių gyvulių augintojams apmokyti ir jiems pasirengti naudoti IAKS procedūras.

B — *Vertinimas*

44. Graikijos vyriausybės argumentai manęs neįtikino.

13 — 1992 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva dėl gyvūnų identifikavimo ir registravimo (OL L 355, p. 32).

14 — 1997 m. gruodžio 29 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 820/97 dėl prie ausų tvirtinamų įsagų, valdų registrų bei pasų, naudojamų pagal galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą, įgyvendinimo taisykles (OL L 354, p. 19).

45. Kaip Komisija teisingai pažymėjo savo atsiliepime, aplinkraščių, nustatančių išsamias instrukcijas dėl procedūrų, kuriomis reikia vadovautis atliekant patikrinimus, pakeitimai buvo išsiųsti tikrintojams tik praėjus dviems–keturiems mėnesiams po reglamentų įsigaliojimo. Graikijos vyriausybės teigimu, jog reikalinga informacija buvo pateikta tikrintojams seminare, kuris vyko dar prieš įsigaliojant reglamentams, man atrodo mažai įtikinamas ir savaime neužtikrina, kad patikrinimai buvo atliekami pagal naujuosius reglamentus.

46. Be to, Graikijos vyriausybė nesilaikė įsipareigojimų pagal Reglamentą (EB) Nr. 820/97 [15]. Kaip pabrėžė Komisija, duomenų bazė nebuvo naudojama ir galvijų registravimo sistema neatitiko Reglamento Nr. 820/97. Galvijų registrai ir išduoti pasai taip pat neatitiko nustatytų instrukcijų. Gyvuliams prie ausų nebebuvo tvirtinamos įsagos per 20 dienų nuo jų gimimo.

47. Iš Reglamento Nr. 820/97 išplaukiančių reikalavimų būtina laikytis. Juos reikia aiškinti siaurai ir jais vadovautis tiksliai. Šiais reikalavimais visų pirma siekiama gerinti gyvulių atsekamumą, kad kilus ligų pavojui žmonių sveikata ir gyvulių sveikata būtų geriau apsaugotos. Taigi šių įsipareigojimų neįvykdymo negalima pateisinti tuo, kad imtasi kitų priemonių. Remiantis šiais motyvais Graikijos Respublikos argumentai turi būti atmesti.

Argumentai dėl antros dalies

48. Graikijos vyriausybė pateikia šiuos pagrindinius argumentus. Pirma, ji aiškina, kad administracinius patikrinimus ir rizikos įvertinimus atlieka ne tie tikrintojai, kurie atlieka patikrinimus vietoje. Antra, net jei kaimo plėtros direktoratai ir veterinarijos direktoratai iki 1999 m. negalėjo pasikeisti patikrinimų ataskaitomis, nuo 2000 m. šis pasikeitimas paspartėjo. Be to, atskiros tarnybos aplinkraštį rengė kartu. Trečia, dar yra ir priežiūros sistema. Paraiškos pagalbai gauti teikiamos žemės ūkio asociacijų kooperatyvams, tačiau visada griežtai kontroliuojant ir prižiūrint departamentų skyriams, atsakingiems už intervencijas ir subsidijas. Ketvirta, Graikijos Respublika patvirtina, kad rizikos vertinimas nėra kompiuterizuotas, tačiau rankiniu būdu atliekamas vertinimas atitinka

15 — 1997 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentas, nustatantis galvijų identifikavimo bei registravimo sistemą ir reglamentuojantis jautienos bei jos produktų ženklinimą (OL L 117, p. 1).

Reglamente (EEB) Nr. 3887/92 [16] ir nacionalinės teisės aktuose nustatytus kriterijus. Teisingumo Teismo posėdyje Graikijos vyriausybė pabrėžė, kad nors ir buvo su statistiniais duomenimis susijusių techninių problemų, bendri skaičiai buvo teisingi.

C — *Vertinimas*

49. Mano nuomone, su Graikijos vyriausybės pateiktais argumentais negalima sutikti.

50. Iš Komisijos tarnybų parengtų ataskaitų aiškiai matyti, kad dėl personalo trūkumo Tesalonikų ir Larissa miestuose už įvairias kontrolės užduotis yra atsakingas vienas asmuo. Graikijos vyriausybė neįrodė priešingai ir nepateikė priešingų aplinkybių įrodymų.

51. Tokių įrodymų trūksta ir skirtingų tarnybų bendradarbiavimo atžvilgiu. Tai, kad skirtingos tarnybos rengia bendrą aplinkraštį, savaime nėra garantija, jog jos pakankamai bendradarbiauja. Tuo labiau kad pati Graikijos vyriausybė patvirtino, jog tarnybų apsikeitimas patikrinimų ataskaitomis buvo neįmanomas iki 1999 metų. Be to, Graikijos vyriausybė nepateikė įrodymų, kad žemės ūkio kooperatyvų asociacijos yra veiksmingai prižiūrimos. Kaip Komisija nurodė savo dokumentuose, už atsiskaitymus EŽŪOGF atsakinga Graikijos institucija, privalanti kontroliuoti ir tikrinti visus su paraiškomis susijusius duomenis, nepateikė duomenų, kurie patvirtintų veiksmingą paraiškų kontrolę.

52. Graikijos valdžios institucijos patvirtino, kad atlikti rizikos vertinimai turi trūkumų. Atsiliepime į ieškinį Komisija nurodė, kad šiuos trūkumus galima buvo iš dalies ištaisyti atliekant visų paraiškų patikrinimus vietoje. Kadangi 1998 m. buvo patikrinta tik 65 %, o 1999 m. – 75 % paraiškų, reikia konstatuoti, kad Graikijos vyriausybė neištaisė nustatytų pažeidimų.

53. Kaip ir Komisija, manau, kad sunku suprasti Graikijos vyriausybės teiginius apie klaidingus statistinius duomenis. Ji visiškai nepaaiškina, kaip ji kontroliuoja, tikrina ir taiso statistinių duomenų klaidas. Kadangi nėra patikimų skaičių dėl patikrinimų, atsiranda didelė rizika, kad Bendrijos biudžetas patirs nuostolių.

16 — 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas, nustatantis išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles (OL L 391, p. 36).

54. Remiantis pirmiau išdėstytais motyvais darytina išvada, kad Graikijos vyriausybės argumentus reikia atmesti.

Argumentai dėl trečios dalies

55. Graikijos vyriausybė pateikia šiuos pagrindinius argumentus. Ji priekaištauja Komisijai, kad ši vertindama neatsižvelgė į 1997 m. gruodžio 23 d. Dokumente Nr. VI/5330/97 pateikiamas gaires. Komisija gali taikyti fiksuotą korekciją, tik jeigu taikydama Bendrijos teisės normas valstybė narė padarė sunkų pažeidimą ir dėl to EŽŪOGF kyla reali nuostolių atsiradimo rizika. Pasak Graikijos vyriausybės, šis aiškinimas grindžiamas Reglamento (EEB) Nr. 729/70 [17], iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 1287/95 [18], 5 straipsnio 2 dalies c punkto tekstu.

56. Graikijos vyriausybė subsidiariai tvirtina, kad atitinkamos finansinės korekcijos procentas yra atvirkščiai proporcingas nustatytų pažeidimų sunkumui. Ji mano, kad Komisijos kaltinimai susiję tik su papildomais patikrinimais, aprašytais Dokumente Nr. VI/5330/97. Netgi jei pagrindiniai patikrinimai neatliekami, 10% arba 5% dydžio korekcija nėra pateisinama, nes Komisijai atlikus patikrinimus vietoje padarytose išvadose neminima bendrų EŽŪOGF nuostolių rizika. Todėl pasiūlytos korekcijos turi būti pripažintos niekinėmis arba sumažintos iki 2%.

D — *Vertinimas*

57. Gairės dėl fiksuoto dydžio korekcijų buvo nustatytos Dokumente Nr. VI/5330/97. Taikomas korekcijos procentas priklauso nuo atliekant patikrinimus konstatuotų pažeidimų sunkumo. Komisija išskiria dvi patikrinimų kategorijas:

— Pagrindiniai patikrinimai, t. y. pagrindiniams elementams įvertinti būtini fiziniai ir administraciniai patikrinimai, be kita ko, dėl paraiškos objekto egzistavimo, jo kiekio arba skaičiaus bei kokybinių savybių, pavyzdžiui, terminų laikymosi, derliaus nuėmimo reikalavimų, saugojimo laikotarpių ir kt. Šie patikrinimai atliekami vietoje ir grindžiami objektyviais duomenimis, pavyzdžiui, kadastro duomenimis.

17 — 1970 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentas dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL L 94, p. 13).

18 — 1995 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (OL L 125, p. 1)

— Papildomi patikrinimai, t. y. administraciniai veiksmai, kurie yra būtini siekiant teisingai įvertinti paraiškas, pavyzdžiui, patikrinti, ar paraiškos buvo pateiktos laikantis nustatytų terminų arba ar dėl to paties dalyko nebuvo pateiktos kelios paraiškos, taip pat atlikti rizikos vertinimą arba taikyti sankcijas ir adekvačiai kontroliuoti nustatytų procedūrų laikymąsi.

58. Pagal Dokumentą Nr. VI/5330/97 Komisija taiko toliau paminėtas fiksuoto dydžio korekcijas. Jeigu vienas ar keli pagrindiniai patikrinimai nebuvo atlikti arba jeigu šie patikrinimai buvo atlikti taip prastai arba taip retai, kad jais remiantis negalima nustatyti, ar paraiška yra tinkama arba ar galima išvengti klaidos, tokiu atveju 10% dydžio korekcija yra pateisinama, nes galima pagrįstai teigti, kad bendra rizika, jog EŽŪOGF patirs nuostolių, yra didelė. Jeigu atlikti visi pagrindiniai patikrinimai, tačiau jų skaičius, dažnumas arba išsamumas neatitinka reikalavimų, 5% dydžio korekcija yra pateisinama, nes galima pagrįstai tvirtinti, kad jie nesuteikia pakankamai garantijų dėl paraiškų tinkamumo, todėl EŽŪOGF kyla didelė rizika. Jeigu valstybė narė tinkamai atliko pagrindinius patikrinimus, tačiau visiškai neatliko vieno ar kelių papildomų patikrinimų, 2% dydžio korekcija yra pateisinama, nes EŽŪOGF nuostolių atsiradimo rizika yra daug mažesnė ir pažeidimas yra ne toks sunkus.

59. Iš 39 ir paskesnių punktų aiškiai matyti, kad, pirma, Graikijos vyriausybė neatliko pagrindinių ir papildomų patikrinimų arba atliko jų nepakankamai. Antra, ji neįrodė, kad Komisijos vertinimai yra klaidingi ir kad ji taikė adekvačią bei veiksmingą priežiūros ir kontrolės sistemą. Trečia, Graikijos vyriausybė neįrodė, kad nustatyti pažeidimai turėjo tik nedidelių arba visai neturėjo padarinių Bendrijos biudžetui. Todėl manau, kad Komisija tinkamai taikė atitinkamas Bendrijos nuostatas, nustatydama 10% dydžio korekciją pagalbai galvijų sektoriui.

60. Taigi darau išvadą, kad Graikijos vyriausybės reikalavimą reikia atmesti.

VI — Priemokų už avis ir ožkas korekcija

A — *Faktai ir ikiteisminė procedūra*

61. 2000 m. balandžio 10–14 d. Graikijoje atlikdama patikrinimus Komisija nustatė

šiuos avims ir ožkoms taikomo reglamento pažeidimus:

— nebuvo avių ir ožkų judėjimo nuolatinio registravimo sistemos,

— patikrinimų statistika buvo nepatikima ir skyrėsi nuo iš atitinkamų prefektūrų gautų skaičių,

— buvo vėluojama tvarkyti duomenis,

— nebuvo atliekamas rizikos vertinimas,

— apie gyvulių laikymo vietą nebuvo tinkamai pranešta,

— kompetentingos institucijos nebuvo informuotos apie gyvulių kiekio sumažinimą.

62. Dar 1997 ir 1998 metais Komisijos tarnybos konstatavo avims ir ožkoms taikomos sistemos trūkumus. Vėliau inspektoriai buvo išsiųsti į Tesalonikus ir Larissa. 2001 m. balandžio mėn. patikrinimai buvo atlikti Kozani ir galiausiai, 2001 m. spalio mėn., Rodopi ir Drama. Atlikdami patikrinimus vietoje inspektoriai nenustatė, kad būtų padaryta kokių nors patobulinimų dėl anksčiau konstatuotų pažeidimų.

63. Graikijos vyriausybė prašo panaikinti tą Sprendimo Nr. 2002/881 dalį, kuria atsisakoma EŽŪOGF lėšomis finansuoti 22 969 271,00 euro sumą. Ši suma atitinka fiksuotą 1998 ir 1999 m. priemokų už avis ir ožkas (kalnų ir atsilikusiuose regionuose) 5 % dydžio korekciją. Iš suvestinės ataskaitos matyti, kad Komisija pritaikė šias korekcijas dėl didelio avims ir ožkoms taikomos sistemos pažeidimų skaičiaus (žr. 61 punktą) [19].

Argumentai

64. Graikijos vyriausybė pateikia tokius pagrindinius argumentus. Pirma, ji ginčija

19 — 2003 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 21/2004, nustatantis avių ir ožkų identifikavimo bei registravimo sistemą ir iš dalies pakeičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 bei Direktyvas 92/102/EEB ir 64/432/EEB (OL L 5, p. 8).

Komisijos kaltinimą dėl administravimo ir kontrolės nepatobulinimo. Ji išvardija tam tikras priemones, kurių ėmėsi, kad pagerintų esamą padėtį [20]. Antra, Graikijos vyriausybė pabrėžia, kad Graikijos tikrintojai turi daug patirties ir yra aukštos kvalifikacijos, todėl ji nepripažįsta jokių abejonių dėl gyvulių skaičiavimo kokybės. Trečia, ji teigia, kad kaimo plėtros direktoratams prižiūrint vykdyta priežiūra turi būti laikoma pakankama.

B — *Vertinimas*

65. Manau, kad su ieškovės pateiktais argumentais dėl tam tikrų priemokų už avis ir ožkas išlaidas nefinansavimo negalima sutikti.

66. Kaip matyti iš Komisijos atsiliepimo į ieškinį, kurio ieškovė neginčijo, nuolatinio galvijų judėjimo registravimo sistema neveikė 1995–1997 metais. Tai prieštarauja Reglamento (EEB) Nr. 2700/93 [21] 4 straipsnio 1 daliai. Iš suvestinės ataskaitos taip pat matyti, kad gyvulių skaičiavimai buvo netikslūs. Manau, kad vien Graikijos vyriausybės argumento dėl jos tikrintojų aukštos kvalifikacijos nepakanka įrodyti, kad gyvuliai buvo skaičiuojami teisingai.

67. Be to, duomenų tvarkymas buvo sulėtėjęs, rizikos vertinimas – nepakankamas, apie gyvulių laikymo vietą buvo netinkamai pranešama ir kompetentingos institucijos nebuvo informuojamos apie atitinkamų galvijų sumažėjimą. Daugelis dažnai klaidinančių argumentų ir pateisinimų bei tariami patobulinimai, kuriuos šiuo atžvilgiu nurodo Graikijos vyriausybė, nedaro jos teiginių labiau įtikinamų, veikiau priešingai. Patobulinimai niekaip nepakeičia nustatytų pažeidimų, kaip ir argumentas, kad ypatinga Graikijos padėtis (šalis yra kalnuota ir valstiečiai gyvena toli nuo miestų) apsunkina Bendrijos nuostatų taikymą.

68. Remdamasis šiais motyvais manau, kad Graikijos vyriausybės argumentai turi būti atmesti.

20 — Pirma, ji informavo gyvulių augintojus apie pareigą registruoti valdas ir apie reikalavimus, kuriuos turi atitikti šis registras. Antra, buvo parengtas įstatymo projektas, kuriame nustatomos sankcijos avių ir ožkų augintojams, savo gyvulių nežymintiems prie ausų tvirtinamomis įsagomis. Be to, Graikijos valdžios institucijos pradėjo taikyti naują valdų registro modelį ir naują avių ir ožkų žymėjimo prie ausų tvirtinamomis įsagomis modelį, pagal kurį būtų nurodomas kiekvieno gyvulio registracijos numeris.

21 — 1993 m. rugsėjo 30 d. Komisijos reglamentas dėl išsamių taisyklių, reglamentuojančių priemokų avienos ir ožkienos gamintojams taikymą (OL L 245, p. 99).

VII — Išvada

69. Manau, kad šioje byloje reikia patenkinti tik vieną ieškovės ieškinio reikalavimą. Darau išvadą, kad kitus ieškinio reikalavimus reikia atmesti, o ieškovė turi padengti bylinėjimosi išlaidas.

70. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

1. Panaikinti 2002 m. lapkričio 5 d. Komisijos sprendimo Nr. 2002/881/EB dėl Bendrijos atsisakymo Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) Garantijų skyriaus lėšomis finansuoti kai kurias valstybių narių patirtas išlaidas, dalį, kuria atsisakoma Bendrijos lėšomis finansuoti 2% Graikijos Respublikos paraiškose nurodytos pagalbos vaisių ir daržovių sektoriui dėl nepakankamos tam tikrų citrusų vaisių kontrolės juos pristatant.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.